

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoE/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116208629
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7116208629.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v exekučnej veci oprávneného: Bytový podnik mesta Košice, s.r.o., so sídlom Južné nábrežie 13, Košice, IČO: 44 518 684, proti povinnej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, D., vedenej súdnym exekútorom Mgr. Petrom Bertókom, Exekútorský úrad so sídlom v Košiciach, Murgašova 3, pod sp. zn. 403EX 590/19, o vypratanie nehnuteľnosti s prísl., o odvolaní povinnej proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 20.01.2023, č.k. 16Er/2119/2016-255

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I ako súd prvej inštancie uznesením označeným v záhlaví návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol.

2. V odôvodnení uviedol, že na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie doručeného súdnemu exekútorovi dňa 12.04.2016 a poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 26.04.2016 bol vykonaním exekúcie poverený súdny exekútor. Dňa 30.06.2020 bol súdu prvej inštancie doručený návrh povinnej na zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku, v ktorom uviedla, že exekučným titulom v konaní je rozsudok Okresného súdu Košice I č.k. 13C/208/2003-284 zo dňa 26.03.2014, pričom je nesporné, že súd v tomto konaní rozhodoval o právnych vzťahoch dvoch podnikateľských subjektov - Bytového podniku mesta Košice, s.r.o. proti žalovanej povinnej - A. B., IČO: 34 374 213, keďže predmetom právno-obchodného vzťahu je prenájom nebytových priestorov na podnikanie. Oprávnený však nie je vlastníkom uvedených priestorov, ale vlastníkom je mesto Košice, ktorá skutočnosť je zrejmá z listu vlastníctva nachádzajúcom sa v spise sp. zn. 13C/208/2003. Povinná poukázala na ust. § 408 Obchodného zákonníka upravujúceho všeobecné obmedzenie premĺčacej doby a bola názoru, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie po uplynutí 3-mesačnej premĺčacej lehoty, ktorá uplynula dňa 12.09.2014. Povinná zároveň predložila dôkazy - nájmnú zmluvu na nebytový priestor č. X zo dňa 20.12.1996 vo výmere 55 m², výpoveď z nájmu nebytového priestoru č. X zo dňa 13.03.2003, úplný LV č. XXXXX, v ktorom sa uvádza, že nebytový priestor č. X má 81 m² a zápisnicu zo súdneho konania sp. zn. 13C/208/2003 zo dňa 18.12.2013, v ktorej sa uvádza, že na základe nového zamerania priestorov, tieto priestory majú správnu výmeru 78,84 m². Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti povinná navrhla exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku z dôvodu uplynutia absolútnej premĺčacej 10-ročnej lehoty na jej vymáhanie zastaviť a takisto exekúciu vyhlásiť za neprípustnú, nakoľko exekučný titul je nevykonateľný, keďže priestor č. X vo výmere 57,53 m² na C. XX neexistuje a na liste vlastníctva sa uvádza, že nebytový priestor č. X má 81 m².

3. Oprávnený k návrhu povinnej na zastavenie exekúcie uviedol, že právne vzťahy vznikajúce z práva súvisiaceho s nájmom nebytových priestorov sú upravené zákonom č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, teda vzhľadom na ich predmet a povahu ide o občianskoprávne vzťahy. Oprávnený poukázal na skutočnosť, že nie je vlastníkom daných priestorov, a ich vlastníkom je

mesto Košice, oprávnený je však ich správcom a koná v zmysle zmluvy o výkone správy majetku mesta Košice č. XXXX/XXXX. K nesprávne uvedenej výmere nebytového priestoru oprávnený poukázal na nájomnú zmluvu na sporný nebytový priestor, ktorá bola uzatvorená na prenájom nebytových priestorov na prízemí o rozlohe 55 m². Na základe Dodatku č. X k zmluve sa nájomcom stala povinná. K novému zameraniu a úprave výmery daného nebytového priestoru došlo až neskôr, počas súdneho konania o vypratanie. Povinnosť vypratať predmetné nebytové priestory bola povinnej nariadená aj v trestnom konaní vedenom pod. sp. zn. 6T/10/2019, pričom jej bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 roka s podmieneným odkladom na 1 rok a zároveň jej bola uložená povinnosť vystať sa z nebytových priestorov, pričom povinná tak neurobila. Na základe uvedených skutočností oprávnený navrhol návrh povinnej ako nedôvodný zamietnuť.

4. Po citovaní § 57 ods. 1 písm. f), § 58 ods. 1, § 243h ods. 1 Exekučného poriadku a § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie konštatoval, že exekučným titulom je rozsudok Okresného súdu Košice I č.k. 13C/208/2003-284 zo dňa 26.03.2014, ktorého I. výrok (o povinnosti vypratať nehnuteľnosť) nadobudol právoplatnosť dňa 10.12.2015, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 11Co/705/2014-317 zo dňa 14.10.2015, a vykonateľnosť nadobudol dňa 29.12.2015. V uvedenom rozhodnutí bola povinnej uložená povinnosť vypratať nebytový priestor č. XX-X nachádzajúci sa na prízemí domu súp. č. XXX na ul. C. č. XX v D., postaveného na parcele č. XXX, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXXX pre okres D. E., obec D. - F. G., kat. úz. F. G. vo výmere 57,53 m² a odovzdať ho navrhovateľovi v 1. rade (oprávnenému) do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Predmetom exekučného konania je vymożenie povinnosti vypratať nebytový priestor na základe vyššie uvedeného exekučného titulu.

5. K uplatnenej námietke premlčania povinnej súd uviedol, že jej argumentácia je aplikovateľná len na obchodno-závazkové vzťahy a v predmetnej exekúcii sa oprávnený domáha vypratania nebytového priestoru, majúci podklad v exekučnom titule o ochrane jeho vlastníckeho práva, ktoré je vecným právom absolútnej povahy, na ktoré sa vzťahuje ust. § 100 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

6. Súd ďalej uviedol, že tvrdenie povinnej, že nebytový priestor č. XX-X vo výmere 57 m² na C. ulici č. XX v D. neexistuje, je v rozpore s LV č. XXXXX, ktorý povinná predložila spolu s návrhom na zastavenie exekúcie a z ktorého vyplýva, že uvedený priestor existuje a jeho vlastníkom je mesto Košice. V zmysle exekučného titulu bola povinná zaviazaná vypratať nebytový priestor č. XX-X nachádzajúci sa na prízemí domu súp. č. XXX na ul. C. č. XX v D., postaveného na parcele č. XXX, zapísaný na LV č. XXXXX, kat. úz. F. G. vo výmere 57,53 m² a odovzdať ho oprávnenému do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Exekučný titul je materiálne aj formálne vykonateľný, a teda zaväzuje účastníkov exekučného konania a povinná nepredložila súdu žiadne dôkazy, ktoré by svedčili, resp. spochybnili existenciu vykonateľného exekučného titulu.

7. Súd prvej inštancie tak uzavrel, že v konaní nebolo preukázané, že došlo k splneniu uloženej povinnosti a taktiež neboli preukázané ani iné dôvody, pre ktoré by mala byť exekúcia neprípustná. Súd tak návrh povinnej na zastavenie exekúcie posúdil ako nedôvodný, keďže povinná neuviedla ani jednu z okolností, ktorá by spôsobovala po vzniku exekučného titulu zánik vymáhaného nároku alebo by bránila jeho vymáhateľnosť, alebo pre ktoré je exekúcia neprípustná. Zo všetkých uvedených skutočností tak súd prvej inštancie návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol.

8. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie povinná a navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

9. Povinná v odvolaní namietla nejasnosť a nečitateľnosť výmery exekúciou postihovaného priestoru, ktorý je predmetom exekúcie a tým aj v konečnom dôsledku jej nevykonateľnosť. Povinná zároveň poukázala na rozhodnutie č. XXX/XXXX-XX zo dňa 09.11.2022 vydané obcou Bidovce ako stavebným úradom, ktorým bolo určené, že pôvodný priestor XX-X na prízemí objektu C. XX, D., zapísaný na LV č. XXXXX, kat. úz. F. G., toho času určený ako nebytový priestor č. X vo vlastníctve mesta Košice má charakter bytu a slúži na účely bývania. Súd tak rozhodovali o vypratání nebytového priestoru XX-X, avšak konali tak na základe nesprávnych a zavádzajúcich informácií vlastníka nehnuteľnosti, z dôvodu, že sa nejedná o nebytový priestor, ale o byt. Povinná mala za to, že súd zamietol jej návrh na zastavenie exekúcie, pričom ale vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, ak v konaní

nezohľadnil nesprávnosť postupu vlastníka nehnuteľnosti. Povinná zároveň poukázala na list Okresného úradu Košice, katastrálneho odboru zo dňa 17.10.2022, kde úrad uvádza, že nedisponuje informáciou o zmene časti stavby C. XX, a to bytov I., II. a III. na nebytové priestory XX-X, XX-X C. XX-X a nevykonala žiadnu zmenu vo využívaní uvedenej časti stavby. Povinná tak namietla nepreskúmateľnosť rozhodnutia a k odvolaniu pripojila vyššie uvedené rozhodnutie obce Bidovce a list Okresného úradu Košice.

10. Oprávnený vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že druh a povaha priestoru nevyvracia skutočnosť, že povinná je v tomto priestore protiprávne a zo strany povinnej ide len o pokračovanie v snahe vyhnúť sa splneniu povinnosti vypratať predmetný priestor. S otázkou, čo by nastalo, ak by sa preukázalo, že je tento priestor bytom a nie nebytovým priestorom, sa už dostatočne vysporiadal Krajský súd v Košiciach v rozsudku sp. zn. 11Co/705/2014 zo dňa 14.10.2015. Oprávnený sporný priestor povinnej prenajal ako nebytový priestor a za týmto účelom si ho povinná prenajala. Povinná sa nikdy nedomáhala neplatnosti výpovede, pričom nájom bol vypovedaný v roku 2003 pre porušovanie povinností z nájomnej zmluvy, no povinná tento priestor i napriek podmienenému trestu v trestnom konaní sp. zn. 6T/10/2019 neodovzdala. Vzhľadom na uvedené skutočnosti oprávnený navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

11. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie podala povinná v zákonnej lehote, preskúmal uznesenie podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP, ako aj konanie mu predchádzajúce, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario a dospel k záveru, že odvolanie povinnej nie je dôvodné.

12. Uznesenie je vo výroku vecne správne, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k odvolacím námietkam povinnej odvolací súd uvádza nasledovné:

14. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 prvej vety CSP).

15. Podľa § 243h ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ak tento zákon v § 243i až § 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

16. Podľa § 9a ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom do 31.03.2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“), ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

17. Odvolací súd z obsahu spisu súdu prvej inštancie zistil, že exekučným titulom v konaní je rozsudok Okresného súdu Košice I č.k. 13C/208/2003-284 zo dňa 26.03.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť vo výroku o povinnosti povinnej vypratať nehnuteľnosť dňa 10.12.2015 a vykonateľnosť dňa 29.12.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 11Co/705/2014-317 zo dňa 14.10.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10.12.2015. Súd prvej inštancie vydal súdnemu exekútorovi dňa 26.04.2016 poverenie na vykonanie exekúcie.

18. V zmysle ust. § 57 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak a) sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným, b) rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným, c) zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie, d) exekúcia postihuje veci alebo práva, ktoré sú vylúčené z exekúcie alebo nepodliehajú exekúcii podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona, e) bolo právoplatne rozhodnuté, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má niekto právo nepripúšťajúce exekúciu (§ 55), f) po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané, g) exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, h) majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, i) oprávnený nezaplatí súdny poplatok za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, j) pri exekúcii predajom zálohu zaniklo záložné právo a oprávnený bol záložným veriteľom, k) rozhodol, že majetok štátu podľa § 61c ods. 2 je nevyhnutne potrebný na plnenie úloh štátu alebo na plnenie

verejnoprospešného účelu alebo že majetok Exportno-importnej banky Slovenskej republiky podľa § 61c ods. 2 je nevyhnutne potrebný na vykonávanie jej činností a plnenie jej úloh, l) je výkon exekučného titulu v rozpore s verejným poriadkom, m) rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihladené na

1. neprijateľné zmluvné podmienky,
2. obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo
3. rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom.

19. Exekučný poriadok v § 57 odseku 1 taxatívne vymedzuje dôvody, kedy exekučný súd musí exekúciu zastaviť bez zreteľa na to, či to účastník exekučného konania navrhol (§ 58 ods. 1 Exekučného poriadku).

20. Podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku, exekúciu môže súd zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona.

21. V danom prípade sa oprávnený voči povinnej v zmysle vyššie citovaných exekučných titulov domáha vypratania a odovzdania nebytového priestoru č. XX-X nachádzajúceho sa na prízemí domu súp. č. XXX na ul. C. XX, D., postaveného na parc. č. XXX, zapísaný na LV č. XXXXX, okres D. E., obec D. - F. G., kat. úz. F. G. vo výmere 57,53 m².

22. Z vyššie citovaného prvého výroku rozsudku Okresného súdu Košice I je zrejmé, aký priestor je povinná vypratať a súd ho pri svojom rozhodnutí dostatočne vymedzil, pričom nehnuteľnosť je označená tak, ako je označená na liste vlastníctva.

23. Exekučný titul je vykonateľný, nehnuteľnosť je vymedzená presne tak, ako je zapísaná v katastri nehnuteľností, pričom nedošlo k žiadnym zmenám, ktoré by mali vplyv na vykonateľnosť rozsudku v tom smere, že sa vec (nehnuteľnosť) zmenila či zanikla a nebolo by ju možné vypratať.

24. Zároveň rozhodnutie obce Bidovce č. XXX/XXXX-XX zo dňa 09.11.2022 bolo vydané až po právoplatnosti a vykonateľnosti exekučných titulov, pričom z rovnopisu tohto rozhodnutia priloženého k odvolaniu povinnej ani nie je zrejmé, či toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť (nehnuteľnosť je na liste vlastníctva stále evidovaná ako nebytový priestor), pričom proti tomuto rozhodnutiu bol prípustný opravný prostriedok, ktorý mohol byť aj podaný.

25. K povahe priestoru a jeho povinnosti vypratania sa však už vyjadril Krajský súd v Košiciach v rozsudku č.k. 11Co/705/2014-317 zo dňa 14.10.2015 keď konštatoval, otázka, či sporný priestor je bytom alebo nebytovým priestorom, nemá zásadný význam na rozhodnutie o jeho vypratanie. Ako vyplýva zo znenia § 1 písm. b) zákona č. 116/1990 Zb., tento sa vzťahuje aj na byty, pri ktorých bol udelený súhlas na ich užívanie na nebytové účely, pričom poznámka 1) odkazuje na § 57 ods. 2 zákona č. 41/1964 Zb. o hospodárení s bytmi. Vzhľadom na to, aj keby tvrdenie odporkyne (povinnej), že sporný priestor je bytom, bolo pravdivé, na nájom daného priestoru je potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 116/1990 Zb. V konaní o vypratanie sporného priestoru právne významným preto bolo, že zmluva o nájme bola prenajímateľom platne vypovedaná a od uplynutia výpovednej doby dňom 30.04.2003 odporkyňa nehnuteľnosť užíva bez právneho dôvodu.

26. V odvolacom konaní nebolo preukázané splnenie povinnosti povinnej v zmysle exekučného titulu, a to vypratania nehnuteľnosti, povinná nepreukázala, že v posudzovanom exekučnom konaní boli dané dôvody na zastavenie exekúcie tak, ako to predpokladá ust. § 57 Exekučného poriadku a takéto dôvody nezistil ani odvolací súd.

27. Exekučný poriadok pritom taxatívne určuje dôvody pre zastavenie exekúcie a tieto nemožno rozširovať.

28. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

29. O trovách tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa bude konanie končiť (§ 262 ods. 1 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).